

PATIËNTEN INFORMATIE

Hallux valgus

(scheefstand grote teen)

Scarf osteotomie en Akin
osteotomie

**MAASSTAD
ZIEKENHUIS**

een santeon ziekenhuis

Door middel van deze informatiefolder wil het Maasstad Ziekenhuis u een overzicht geven van de klachten en de behandeling bij een hallux valgus (scheefstand grote teen). Wij adviseren u deze informatie zorgvuldig te lezen.

Algemeen

Wat is een hallux valgus?

Een hallux valgus is een scheefstand van de grote teen en gaat gepaard met een bobbel aan de binnenkant van de voet. Door de scheefstand van de grote teen steekt het kopje van het eerste middenvoetsbeentje steeds meer uit. Dit wordt dan een opgezette, pijnlijke bult. De aandoening kan zowel bij één voet als beide voeten voorkomen.

Oorzaken

Een scheefstand van de grote teen komt vaak voor, in het bijzonder bij vrouwen. Het kan zijn dat de vergroeiing veroorzaakt wordt door het dragen van te smalle schoenen en/of hoge hakken. Ook kan er sprake zijn van familiale aanleg maar meestal is de oorzaak onbekend.

Klachten

De bobbel aan de binnenkant van de voet kan pijnlijk zijn, vooral bij het dragen van schoenen. Ook kan de scheefstand van de grote teen klachten geven, omdat deze tegen de teen ernaast duwt. Hierdoor kan zich ook een hamerteen ontwikkelen.

Onderzoek

Om te kijken of er sprake is van een hallux valgus wordt eerst uw voet onderzocht. Om te bepalen wat de optimale behandeling is, is een röntgenfoto belangrijk. Hierop kunnen we ook vaststellen of er eventueel slijtage van het gewricht is en wat de mogelijke oorzaak van de afwijking is.

Behandeling

Niet operatief

Meestal kunnen klachten worden verminderd door het dragen van bredere, zachtere schoenen. Het dragen van hoge hakken wordt afgeraden. Een schoenmaker kan met een zogenaamde knokkentang meer ruimte voor de knok in de schoen maken, zodat de druk hierop minder wordt. Steunzolen, spalken (ortheses) of fysiotherapie zijn vaak niet effectief bij de behandeling van een scheefstand van de grote teen.

Operatief

Als het aanpassen van de schoenen onvoldoende verlichting van de pijnklachten geeft, is een operatieve behandeling te overwegen. Er zijn meer dan honderd verschillende operaties voor deze aandoening.

De keuze voor een bepaald type operatie wordt met name bepaald door de ernst van de scheefstand. Er is geen wetenschappelijk bewijs welke één bepaalde operatie als beste aanwijst. Toch wordt de gedachte dat elke scheefstand van de grote teen met dezelfde operatie kan worden behandeld niet meer geaccepteerd door voet- en enkelspecialisten. Welke operatie moet worden verricht, is afhankelijk van het lichamelijk onderzoek, de röntgenfoto en bevindingen tijdens de operatie zelf. Ook kunnen de ervaringen en voorkeur van de orthopedisch chirurg hierin een rol spelen.

In het Maasstad Ziekenhuis voeren we meerdere typen operaties uit. Uw orthopedisch chirurg adviseert u welke operatie voor u het meest geschikt is. Hieronder vindt u de uitwerking van de behandelingen scarf osteotomie en Akin osteotomie.

Scarf osteotomie

Bij een scarf osteotomie wordt het eerste middenvoetsbeentje in de middenvoet in de lengte doorgezaagd en van stand veranderd. Dit

wordt vastgezet met twee schroefjes die diep in het bot 'begraven' worden. Ook wordt het kapsel (omhulsel) van het basisgewricht van de grote teen gecorrigeerd. Bij deze behandeling is meestal geen gips nodig. U krijgt een verband welke de grote teen in de juiste stand houdt. Na twee weken krijgt u een grote teenspalk en een speciale hakschoen. De meest voorkomende reden voor deze operatie is een matige tot ernstige scheefstand van de grote teen (hallux valgus).

De operatie

Deze operatie duurt ongeveer 30 minuten en wordt uitgevoerd in de operatiekamer. Van tevoren bespreekt de anesthesist de verdoving of narcose met u. De meeste operaties aan de voet en enkel gebeuren onder algehele narcose of een ruggenprik. Bijna altijd wordt dit gecombineerd met een langwerkende verdoving in de knieholte of rond de enkel om de pijn na de operatie te verminderen. Bovendien zijn er dan tijdens de operatie minder pijnstillers nodig. U krijgt voor de ingreep via het infuus antibiotica toegediend om de kans op een infectie te verkleinen.

De orthopedisch chirurg start de operatie met een huidsnede en het openen van het kapsel (omhulsel van het basisgewricht van de grote teen). De bobbel aan de zijkant van uw voet wordt afgezaagd en de teen wordt in de juiste, rechte stand gezet. Dit doet de orthopedisch chirurg door het eerste middenvoetsbeentje van stand te veranderen. Het bot wordt vastgemaakt met twee schroefjes die in het eerste middenvoetsbeentje worden 'begraven'. Als het nodig is, wordt nog een extra correctie in het basiskootje van de grote teen verricht met een zogenaamde Akin osteotomie. Het gewricht tussen het eerste middenvoetsbeentje en de grote teen blijft beweeglijk. Het kapsel wordt ingekort en gehecht om de stand beter te corrigeren. De huid wordt weer gehecht. Op de operatiekamer wordt een druk- en steunverband aangelegd welke tot het bezoek aan de gipskamer moet blijven zitten.

Nazorg

Eerste twee weken

De eerste twee weken na de operatie mag u de voet niet belasten. Het is belangrijk om de eerste dagen na de operatie de voet zoveel mogelijk hoog te houden om zwelling en pijn te voorkomen. Het beste werkt dit als u op de bank of in bed enkele kussens onder uw onderbeen plaatst. Ook al hebt u wellicht het idee dat het niet nodig is: we raden u zeer aan dit de eerste dagen wel te doen. Daarnaast is het belangrijk om de enkel en tenen zoveel mogelijk te bewegen. Dit doet u het beste door de tenen en de voet naar uw gezicht toe te trekken en weer weg te duwen (alsof u gas geeft in een auto). Dit verkleint de kans op trombose.

Van de anesthesist heeft u pijnstilling voorgeschreven gekregen. Wees niet bang om dit te gebruiken. Deze operatie kan veel napijn geven en daarom schrijven we ook deze pijnstillers voor.

Na twee weken

Na twee weken komt u voor controle op de gipskamer om het drukverband en hechtingen te laten verwijderen. Op de gipskamer krijgt u een spalkje aangemeten. Dit spalkje is afneembaar, zodat u dagelijks oefeningen met uw grote teen kunt uitvoeren. Uw arts of gipsmeester geeft hiervoor instructies. Zo blijft de grote teen beweeglijk en minder stijf. Dat maakt lopen later weer makkelijker.

Ook krijgt u een speciale hakschoen. Met deze hakschoen mag u volledig belast lopen. De schoen zorgt ervoor dat u uw voorvoet niet te veel kan belasten.

Ook ná de eerste twee weken kan het prettig zijn om uw voet nog regelmatig hoog te houden als u merkt dat bij het lopen de voet gaat kloppen of dik wordt.

Na zes weken

Zes weken na de operatie komt u op controle. Dan wordt een röntgenfoto gemaakt van de voet om de stand en de botgenezing te controleren. Als de voet niet pijnlijk is bij belasting en de röntgenfoto laat goede botgenezing zien, mag u de voet gaan belasten en mag u een ruime zachte schoen dragen. Vaak wordt dan alleen nog voor de nacht een spalk voor de grote teen geadviseerd. Deze wordt dan voor u gemaakt.

Het kan nog meerdere weken duren voordat u weer de gewenste schoenen kunt dragen. Fysiotherapie is in principe niet nodig als u dagelijks de grote teen zelf oefent. Piekbelasting, zoals bij rennen en springen, dient u tot drie maanden na de operatie te vermijden.

Akin osteotomie

Een Akin osteotomie is een ingreep die als aanvulling op de eerder genoemde operaties uitgevoerd kan worden. Meestal wordt tijdens de operatie bepaald of deze extra ingreep nodig is. Soms rest er nog enige scheefstand na de correctie van het eerste middenvoetsbeentje. Dit kan met een extra snede in het basiskootje van de grote teen gecorrigeerd worden. Het bot wordt met een krammetje of een schroefje vastgezet. De nabehandeling wordt niet door deze extra ingreep beïnvloed.

Complicaties

De kans op complicaties is bij deze operaties gelukkig klein. De voorvoet en grote teen kunnen maanden na de operatie dik blijven. Soms kan dit wel een jaar duren. Dit varieert per persoon. Het is echter geen complicatie, maar een normale reactie van het lichaam op deze operatie.

Vaak blijft het basisgewricht van de teen iets minder beweeglijk dan vóór de operatie. Dit geeft echter zelden beperkingen in het dagelijks leven.

- Een trombosebeen (bloedstolsel in de diepe kuitader) komt zeer zelden voor. Indien u ooit eerder een trombosebeen of longembolie heeft gehad, dient u dit te melden bij uw eerste bezoek in het ziekenhuis. U krijgt dan medicijnen om de kans op de trombose te verkleinen.
- Er is een kleine kans op een (meestal oppervlakkige) infectie. Soms dient de infectie met antibiotica behandeld te worden.
- Er is een kleine kans op pijn of verminderd gevoel bij de grote teen doordat een zenuw die langs het operatiegebied loopt beschadigd raakt of in het littekenweefsel vergroeid raakt. Deze pijn of het verminderde gevoel is zelden blijvend.
- Soms groeit het bot dat doorgezaagd is langzamer dan gemiddeld vast. Het kan dan nodig zijn dat u de hakschoen enkele weken langer moeten dragen. Het komt zelden voor dat het bot niet vastgroeit en klachten blijft geven. Een tweede operatie kan dan nodig zijn om dit te corrigeren.

De scheefstand van de grote teen kan, ondanks de operatie, terugkomen. Zolang dit niet veel klachten geeft, is een operatie niet nodig. Zelden wordt een tweede operatie uitgevoerd.

Vragen

Heeft u nog vragen? Stel ze gerust aan uw behandelend arts of huisarts. Wanneer zich thuis na de operatie problemen voordoen, neem dan contact op met uw huisarts of de polikliniek Orthopedie via (010) 291 22 75.

De informatie in deze folder is belangrijk voor u. Als u moeite heeft met de Nederlandse taal, zorg dan dat u deze folder samen met iemand leest die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

The information in this brochure is important for you. If you have any difficulties understanding Dutch, please read this brochure together with somebody who can translate or explain the information to you.

Bu broşürdeki bilgi sizin için önemlidir. Hollandaca dilde zorlanıyorsanız, bu broşürü size tercüme edecek ya da açıklayacak biriyle birlikte okuyun.

Informacje zawarte w tym folderze są ważne dla Państwa. Jeśli język niderlandzki sprawia Państwu trudność, postarajcie się przeczytać informacje zawarte w tym folderze z kimś, kto może Państwu je przetłumaczyć lub objaśnić.

المعلومات المتواجدة في هذا المنشور مهمة بالنسبة لكم. إذا كنتم تواجهون صعوبة في اللغة الهولندية،
إحرصوا حينئذ على أن تقرأوا هذا المنشور بحضور شخص ما، الذي يترجم لك المعلومات الواردة فيه
أو بشرحها لكم.

Maasstad Ziekenhuis

Maasstadweg 21

3079 DZ Rotterdam

T: (010) 291 19 11

E: info@maasstadziekenhuis.nl

I: www.maasstadziekenhuis.nl / www.maasnik.nl (kinderwebsite)

I: www.maasstadziekenhuis.nl/mijn (patiëntenportaal)

